

Výtah z proslovu dr. Ivo Lapenny při zahájení 55. esp. kongresu ve Vídni:

Úvodem konstatoval řečník velikost, rozsah a intenzivnost přeměn ve světě. Jaderná energie a řada dalších objevů ve vědě a technice způsobila radikální změny v materiálním životě, takže jsme vstoupili do zcela nové éry. V polovině 20. století, bohatého na události, byla založena nová světová organizace států. Před 25 lety, 25. VI. 1945 na závěr konference v San Franciscu byla slavnostně podepsána charta OSN. Nyní je tato organizace v činnosti již 25 let. Co se za těch 25 let stalo? Ve slavnostním prohlášení charty se praví: zachránit budoucí generace od pohromy, která již dvakrát v životě jedné generace přinesla lidstvu nevýslovné utrpení, znovu utvrdit důvěru v základní lidská práva, v důstojnost a cenu lidské osobnosti, ve stejná práva mužů a žen, v suverénní rovnost všech národů, velkých i malých, urychlit pokrok v sociální oblasti a dosáhnout vyšší úrovně ve větší svobodě. Na tomto fóru nelze zkoumat, zda se tyto ideály uskutečnily, třebaš jen částečně. Musíme však již nyní říci, že OSN měla dosti úspěchů v různých sférách, bohužel však naprosto nesplnila svůj úkol hlavní, totiž zachovat světový mír a bezpečnost, vytvořit takový svět, kde by každý národ, i ten nejmenší, mohl žít a vyvíjet se v míru a klidu, kde by každý jednotlivec měl právo plně se těšit z plodů trvalého míru, kde by gigantické výsledky vědy a techniky byly plně využívány ne k výrobě stále hromadnějších prostředků ničení nebo dokonce úplného zničení, nýbrž ve prospěch a štěstí spoluobčanů. Za 25 let činnosti OSN nebyl na celém světě ani jediný den úplného míru. I v tomto okamžiku 20 více méně velkých válek, které se eufemisticky nazývají ozbrojenými konflikty nebo incidenty, zabíjí naše spolubratry, ničí materiální hodnoty, pustoší celé kraje, kdežto milióny nadáte trpí nedostatkem potravin a děti umírají hladem. To není Svět důstojný jména homo sapiens, není to svět spravedlnosti, jehož vize inspirovala k nadlidským obětem za poslední války. To je hanba a zločin proti sobě samému.

Nesoulad mezi velkolepými výsledky vědy a značně zaostalé formy sociálně politického soužití je stále citelnější ne jako nepříjemný nesouzvuk, ale jako jeden ze základních sociálních antagonismů dnešní doby ve světových rozměrech.

My, uživatelé mezinárodního jazyka, cítíme a vnímáme to vše mnohem více než jiní, protože tento podivuhodný nástroj mezinárodního sdělování a nový prostředek skutečně mezinárodního dorozumění nám umožňuje chápat lidstvo jako celistvý celek. Proto podporujeme všechny upřímné a poctivé snahy, ať přicházejí z kterékoliv strany, které směřují k zlepšení mezinárodních vztahů na kterémkoliv poli. Proto také přispíváme Roku mezinárodní výchovy UNESCO, schválenému valnými shromážděním OSN. Děláme to ve shodě s cílem této kampaně, která odpovídá cílům a ideálům esperantského hnutí. Je však nutno zdůraznit prostou pravdu, že jakékoliv metody užívané ve výchově k mezinárodnímu dorozumění musejí zůstat buď naprosto bezvýsledné nebo mít jen minimální výsledky, jestliže se nedosáhne vítězství nad jazykovou bariérou, jakožto základní překážkou masového informování člověka člověkem.

Jsou jen dvě možné cesty: buď rostoucí výbušné napětí povede ke konečné katastrofě všech, nebo se lidstvu podaří uspišit proces morálně intelektuálního spojení na vyšším stupni. Je zbytečné říkat, že pro takové spojení na základě rovnosti a v maximální svobodě je používání společného neutrálního jazyka jedním z hlavních činitelů. Odvažují se dokonce říci, že je to základní předpoklad. Bez všeobecného používání esperanta v mezinárodních stycích národů není možno si toto spojení představit. Nestačí jen pasívně doufat, že se lidstvo dá touto druhou cestou, která je jediné může odvést od propasti, před kterou stojí. K této pevné víře je nutno nesmírné množství vědomé a odpovědné práce, založené na vědeckém výzkumu a analýzách záhonů, které ovládají společnost. V naší situaci nestačí, že si jsme vědomi rozhodující úlohy společného jazyka v procesu integrace, ani nestačí

spokojit se se vším, co již bylo v mezinárodním jazyce nebo jeho prostřednictvím vytvořeno a čekat, až se jazyk bude sám od sebe šířit zcela spontánně a automaticky projeví svou pozitivní funkci. Žijeme v moderní době vědy a techniky. Věda a technika ovládá stále více lidskou společnost. Nejen UEA a některé naše instituce v různých zemích, ale všechny organizace nechtě užívají co nejúčinnější vědecké metody při své činnosti k rozšiřování mezinárodního jazyka, aby mohl dokonale plnit svou úlohu v nynějším světě vědy, kterou si zaslouží, a aby mohl splnit své historické poslání pro sjednocení lidstva na základě rovnosti a spravedlnosti, bez privilegií pro jedny a nevýhod pro druhé, ve svobodě a k prospěchu všem.

Ze světa Dánský ministr obchodu Knud Thomsen napsal pro časopis Norda Prismo: "Dánsko má zájem na co možná nejsnadnějším spojení mezi národy a státy a rád vyslovuji své uznání snahám šířit esperanto, protože tím zesílí spolupráce nad překážkami státních hranic a jazyků."

Libanonské ministerstvo pro cizinecký ruch se rozhodlo vydat informační publikaci o Libanonu a podpořit rozvoj esperantského hnutí v zemi. Bude dávat zájemcům na celém světě turistické prospekty v esperantu, aby zájem o tuto zemi ještě více rostl. Byl by vítán i esperantský kongres.

K 25. výročí založení OSN vydalo UEA chartu Spojených národů a stanov Mezinárodního soudu v esperantu. Texty přeložil australský vyslanec v Saigonu Ralph Harry, dr. I. Lapenna, profesor mezinárodního práva v Londýně, a Eskil Svane, člen dánské delegace v Radě bezpečnosti.

43. světovému sjezdu dělnických esperantistů v Augsburgu poslal pozdravný telegram spolkový kancléř Willy Brandt.

Estonský rozhlas začal pravidelné vysílání v esperantu, a to vždy předposlední pátek v měsíci ve 22 hod, na vlnách 290 m a 49,3 m z Tallinnu.

Kubánské ministerstvo školství hodlá zavést vyučování esperantu a zorganizovat esperantské hnutí v zemi. Zahájilo jim styk s esperantskými organizacemi a přípravu nových učitelů.

41. sjezdu italských esperantistů, který se konal na plující lodi, se zúčastnilo na 400 účastníků ze 16 zemí. Sjezd zahájil ministr vnitra slovy: "Abyste přesvědčili neesperantisty, bude nejlépe, doporučíte-li jim žít jeden den mezi esperantisty." Ve všech přístavech, kde loď zakotvila, byla vítána místními esperantisty a novináři. Na lodi se konaly přednášky, kurzy a plesy. Italská televize uvedla o sjezdu pořad.- Podle návrhu školské komise při poslanecké sněmovně bude esperanto pravděpodobně brzy zavedeno do středních škol.

V sovětském Uzbekistánu začal vycházet nový esperantský časopis Soveta Uzbekistano, informující mezinárodní publikum o životě, umění a kultuře této republiky.

Polská pěvkyně Danuta Alczewska-Klus prohlásila v interview pro esperantské vysílání polského rozhlasu: "Můj dojem z esperanta je ohromný. Přímě mě fascinovalo. Je nesmírně vhodné pro zpěv, je čisté, snad pro vznešenost v něm obsažených ideí, pro svůj cíl usnadnit dorozumění mezi lidmi různých národů, ras, náboženství a společenských a politických názorů. V dnešním světě, tolik rozděleném politicky a společensky, takový jev jako esperanto fascinuje a přitahuje." Na otázku o vhodnosti esperanta pro zpěv řekla: "Je přímě ideální. Zdá se mi však, že zpěváci tuto vlastnost esperanta dosti neznají." Danuta Alczewska-Klus zpívá v největších divadlech a koncertních sálech Polska, v rozhlase apod. Úspěch měla i v zahraničí.

Kurs esperanta na deskách byl v Polsku brzy rozebrán. 3. vydání vyjde nákladem 20 000 výtisků. Objednávky přijímá Polské kulturní středisko, Jindřišská 3, Praha 1. Stojí 112,- Kčs.

Irák připravuje vydání informační příručky o zemi v esperantu.

V Itálii vyšlo 1. číslo literárního dvouměsíčníku "Literatura Foiro".

Ĉu vi volas senpage por 10 tagoj ekskursi tra Pollando?- Se jes, partoprenu la novan konkurson de Pola Radio. Kompletaj informoj en la klubo.

Z domova: Bratislavský rozhlas vysílá kurs esperanta pro začátečníky a připravuje kurs pro pokročilé. Vysílá se v pondělí v 10.45 - 11.00 (opakování v pátek v 10.45 - 11.00, 17.15-17.30 a v sobotu v 8.30-8.45 (na VKV). Učebné texty vydal Esp. klub, Rooseveltova 5, Košice. Cena 25,- Kčs. (ES)

Poštajn tarifojn ĉeĥoslovakajn por eksterlando eldonis Miloš Rybín, Štúrova 26/e, Liptovský Mikuláš.

Esp.-slovenský a slovensko-esperantský slovník od. St. R. Seemanna vydá v nejbližší době Pedagogické nakladatelstvo, Bratislava. Slovník má asi 840 stran. Obstará každé knihkupectví.

16. prosince bude již pozdě, proto si ještě nejbližší úterý v klubu kupte S L O S O V A T E L N Ě K N I Ž N Í P O U K Á Z K Y, které pro Vás před vánoci připravil Český esperantský svaz. Jedna stojí 10,- Kčs a můžete na ni vyhrát tranzistorové rádio, bezplatný pobyt v Lančově, esperantské desky a jiné hodnotné ceny. Poukázka i po tahu platí 10,-- Kčs. Chcete-li více než 20 poukázek, objednejte je přímo v ČES, který Vám dá na každou ještě 50 hal. slevy. Adresa: ČES, Blanická 4, Praha 2. Podpořte tuto akci, pomůžete svazu uskutečnit další ediční činnost.

Co si můžete ještě před vánoci koupit pro sebe i pro zahraniční přátele:

K. Čapek: Libro de apokrrifoj	12,-	Česká Třebová /priskribo/	5,-
K. Havlíček: Bapto de caro Vlad.	6,-	Moravia Karsto	5,-
P. Karvaš: Eksperimento Damoklo		Ni kantu kaj deklamu	5,-
	(teatraĵo)	Hejmo de franca arto en Prago	3,-
Dr.Horký: Cesta do Španěl	7,-	Universala deklario de homaj	
F.Sánta: Dudek horoj	25,-	rajtoj /UEA/	1,50
I. Fekete /bestromano/	21,-	Kníchal: Co nevíte o esperantu	4,-
H.C. Andersen: Fabeloj. 4a vol.	40,-	Kilian: ABC	5,-
Berka:: Interesa legaĵo	14,-	Kilian: Slovníček 808 kmenů	5,-

K světovému výročí J. Á. Komenského připomínáme jeho myšlenky o mezinárodním jazyce z jeho díla Cesta světla /Via lucis/: "Úplně však je třeba dát přednost cestě druhé, aby byl vytvořen nějaký jazyk společný celému světu. Nebo tam si budou všichni lépe rozumět, užívajíce týchž slov, a bude to i na první pohled patrným znamením, že toto všeobecné světlo proniklo ke všem, snahy po vzdělání pevněji zakotví mezi všemi a bezpečněji se budou šířit k potomkům. A každý, kdo bude chtít, bude moci cestovat po kterýchkoliv krajích a pásmech světa, a bude všem lidem rozumět a všichni budou rozumět jemu." - "My pak, opírajíce se o základy vševědně, odvážili jsme se doufat v jazyk, který by byl desetkrát snazší než latina, protože by byl prost všech nepravidelností a stokrát dokonalejší, protože by pohotově dovedl vyjadřovat všechny rozdílnosti věcí a pojmů."

El la klubo: En oktobro mortis nia longjara fidela membro, s-ro Stanislav Kalandra. Al la postrestintoj ni plej profunde kondolencas.

La filmoj pri Fiat 124 kal 128 estis projekciataj dum la kluba vespero la 17an de novembro, krom la normala programo. La plena salono estis do tre agrable surprizita. Post kelkaj prezentadoj en aliaj lokaj neesperantistaj entreprenoj la filmoj daŭriros sian planitan vojaĝon al Vsetín.

Pokud nám ještě nedošel Váš klubovní příspěvek, přikládáme poštovní poukázku. Člen platí ročně 14,- Kčs, rodinný příslušník a student 6,- Kčs.

Jste již členem Českého esperantského svazu s časopisem STARTO? Jen v organizovaném hnutí je síla, která něco dokáže. Přihlášku si vyžádejte v klubu. Řádný člen platí 48,- Kčs, student, voják a důchodce 24,- Kčs, přispívající a rodinný člen /bez časopisu/ 10,- Kčs. Poprvé se platí zápisné 10,- Kčs. Pozor: Při jakékoliv platbě prosím uvádějte, zač platíte. Děkujeme!

=====
Vydává Klub esperantistů PKO, Radnická 8, Brno, pro své členy a příznivce.